

Мікалай Васільевіч Елянеўскі (1948 – 2013), пісьменнік, журналіст

Мікалай Васільевіч Елянеўскі нарадзіўся ў вёсцы Лунін Лунінецкага раёна Брэсцкай вобласці 5 красавіка 1948 года. Бацька працаваў бухгалтарам, а маці - у калгасе. Юнак пасля заканчэння сярэдняй школы ў роднай вёсцы паступіў у Мінскае паліграфічнае вучылішча. Практыку праходзіў у раённай газеце «Лунінецкі шлях» і адначасова працаваў у ёй фотакарэспандэнтам. Падчас службы ў войску (1969-1970) пісаў у вайсковую газету.

Здольнага салдата з Палесся заўважылі ў яе рэдакцыі і прапанавалі паступіць на журналісцкі факультэт Львоўскага вышэйшага ваенна-палітычнага вучылішча, якое Мікалай Васільевіч скончыў з залатым медалём.

Каля 25 гадоў працаваў Мікалай Васільевіч у вайсковых газетах у Расіі, Германіі, Узбекістане на розных пасадах. Вялікая частка вандровак Мікалая Елянеўскага па гарнізонах прыйшлася на Сярэднюю Азію ў самую неспакойную гадзіну развалу СССР. Менавіта гэтаму перыяду і прысвечаны апошні раман Міколы Васільевіча "Мытари и фарисеи", надрукаваны часопісам "Нёман" улетку 2012 года. У многім ён аўтабіяграфічны, невыпадкова і прозвішча галоўнага героя Лунянін, а па нашаму - жыхар Луніна, роднай вёскі Міколы Елянеўскага. Таксама друкаваўся ў часопісах "Беларуская думка", "Братины" (Масква), "Літаратурная Россия" і іншых. Узнагароджаны медалямі "За безупречную службу" I, I, III ступеняў.

Пасля распаду СССР Мікалай Елянеўскі быў дэмабілізаваны і вярнуўся на радзіму. Жыў з сям'ёй у вайсковым гарадку пад Баранавічамі. У 1999 годзе пераехаў у Пінск і пачаў працу ў газеце "Полесская правда", спачатку загадчыкам аддзела сацыяльна-бытавых праблем, затым намеснікам рэдактара, выконваючым абавязкі рэдактара. З мая 2004 года па красавік 2010 года быў на пасадзе рэдактара газеты, з'яўляючыся членам раённага выканаўчага камітэта. Як журналіст і пісьменнік ён праводзіў вялікую працу па напісанні нарысаў і дакументальных аповесцяў, прысвечаных ветэранам вайны і працы, развіццю рэлігійных адносін, вывучэнні гісторыка-краязнаўчага спадчыны пінскага Палесся.

Мікалай Васільевіч ніколі не губляў сувязі са сваёй малой радзімай. Большасць адпачынкаў праводзіў у Луніне ў роднай хаце. Тут ён сябраваў з вядомым на Луніначчыне кавалём і краязнаўцам Васілём Карпцом. Той зацікавіў вайсковага журналіста былым святаром Лунінскай царквы, аўтарам першай беларускай граматыкі Платонам Ціхановічам. Пачаліся пошукі самой граматыкі, першая частка якой была завершана ў 1875 годзе, а таксама раскрыццё біяграфіі П. М. Ціхановіча. Гэта і складае змест рамана-хронікі (такое жанравае вызначэнне даў твору аўтар) "Время пастыря", апублікаванага ў часопісе "Нёман" (2007, №4). У 2011 годзе раман выйшаў асобным выданнем.

Раман-хроніка “Время пастыря” адзначаны дыпламам першай прэміі па вынікам Рэспубліканскага конкурсу на лепшае адлюстраванне гісторыі і сучаснасці беларускага праваслаўя ў сродках масавай інфармацыі.

Мікалай Васільевіч - прыхільнік мастацка-дакументальных формаў. Ён аўтар аповесцяў “Старший сын», “Чужие горы”, “Пушки в небе!”, “Хроника пикирующего разведчика”; нарысаў пра простых людзей “Прощёное воскресенье”, “Господин”, “Косовица”.

Нарысы Мікалая Елянеўскага ўвайшлі ў зборнікі “Диалектика журналистской души” і “Брэтчына вачамі журналістаў”. У 2007 годзе ён становіцца лаўрэатам абласнога творчага конкурсу на лепшы нарыс пра сучасніка. А ў скорым часе атрымоўвае адну з самых ушанаваных адзнак – “Золотое перо” Беларускага саюза журналістаў.

Самымі значнымі творамі пісьменніка, якія сталі сапраўднай з’явай не толькі на Берасцейшчыне, але і ва ўсёй беларускай літаратуры з’яўляюцца: “Небесный штурмовик”, “Время пастыря”, “Мытари и фарисеи”, “Наперсный крест”, “Сердцебиение”...

Дзецішчам Мікалая Васільевіча таксама называюць літаратурна-творчы праект “Лунинская осень”. Спачатку ён меў раённы статус, але з цягам часу пачаў збіраць паэтаў і пісьменнікаў, журналістаў і бібліятэкараў, таленавітую моладзь не толькі Брэтчыны, але і сталічных гасцей.

Спіс выдатных твораў можна было б працягваць, але да свайго 65-годдзя Мікалай Васільевіч не дажыў крыху менш за тры месяцы. Яго сэрца перастала біцца 15 студзеня 2013 года.

Выданне дзвух апошніх кніг “Мытари и фарисеи” і “Сердцебиение” стала справай жыцця жонкі аўтара Надзеі Мікалаеўны і іх дзяцей Андрэя і Марыі. Зборнікі выйшлі ў 2015 годзе.

Творы М. В. Елянеўскага

1. **Мытари и фарисеи** : романы / Николай Еленевский. – Минск : Четыре четверти, 2015. – 444, [1] с.
2. **Сердцебиение** : повести, очерки, рассказы / Николай Еленевский ; [предисловие А. Крейдича]. – Минск : Четыре четверти, 2015. – 240, [1] с.
3. **"От Советского информбюро..."** / Николай Еленевский // Заря. 2014. 20 сентября. С. 8. (спецпроект "Зари" "Автограф").
4. **Прикрывать до конца** : рассказ / Николай Еленевский // Край мой заповедный : сборник произведений писателей Беларуси и Молдовы / [сост. А. Бадак ; предисловие А. Карлюкевича]. – Минск : Звязда, 2013. – С. 191–199.
5. **Мытари и фарисеи** : роман / Николай Еленевский // Нёман. 2012. № 7. С. 3–45 ; № 8. С. 3–48.

6. **Время** пастыря : роман-хроника / Николай Еленевский ; [вступительная статья В. Ю. Ткачева]. – Минск : Четыре четверти, 2011. – 213, [2] с. – (Библиотека союза писателей Беларуси).
7. **Шляпы** от Северина / Николай Еленевский // Брэстчына вачамі журналістаў / [укл. Г. С. Тамашэвіч]. – Брэст : Брэсцкая друкарня, 2005. – С. 162–166.
8. **Небесный** штурмовик : очерки, документальные повести / Николай Еленевский. – Пинск : Пинская региональная типография, 2004. – 143, [2] с.
9. **Вюнсдорфские бархатцы** : рассказ / Николай Еленевский // На ладонях Припяти и Пины : литературный альманах / [авт.-сост. И. А. Кибак]. – Минск : Тонпик, 2004. – С. 95–100.
10. **Притяжение** Припяти : [о международном семинаре ЮНЕСКО, посвященного Полесью] / Николай Еленевский // Беларуская думка. 2003. № 12. С. 176–180.

Аб жыцці і творчасці М. В. Елянеўскага

1. **Мікола** Елянеўскі (нар. у 1948 годзе) // Літаратурная карта Берасцэйшчыны / [рэд. і уклад. А. Крэйдзіч]. — Брэст : Брэсцкая друкарня, 2008. – С. 339–341.
2. **Локун, В. И.** Современная проза писателей г. Пинска / В. И. Локун // Социально-экономическое и историко-культурное развитие Полесского региона в XXI веке : Материалы международ. науч.-практ. конф., посв. Дням науки Пинщины. – Пинск, 2006. – С. 206–208.
3. **Ребковец, Л.** В честь Николая Еленевского : [в д. Лунине Лунинецкого района состоялся турнир по мини-футболу] / Людмила Ребковец ; фото автора // Полесская правда. Пинск, 2017. 6 января (№ 1-2). С. 5.
4. **Урбанович, И.** "Лунінецкая восень" збірае ўраджай : [вынікі літаратурнага фестываля "Лунінецкая восень" у мястэчку Лунін Лунінецкага раёна] / Людміла Рэбкавец // Полесская правда. Пинск, 2017. 16 декабря (№ 100). С. 10.
5. **Милевская, Н.** "Строки, написанные сердцем..." : [в Пинской районной центральной библиотеке имени Е. Янищиц состоялась презентация книг Николая Еленевского] / Наталья Милевская ; фото автора // Полесская правда. Пинск, 2016. 23 апреля (№ 33). С. 2.
6. **Лунінская** восень Мікалая Елянеўскага / Аўтарскі праект Вячаслава Бурдыкі. - (Берасцейскія дьяменты) // Народная трыбуна. 2015. 1 мая (№18). С.10.
7. **Урбанович, И.** "Строки, написанные сердцем" : [в Лунинецкой центральной библиотеке состоялся вечер памяти, посвящённый журналисту и писателю Николаю Еленевскому] / Нина Урбанович ; фото автора // Полесская правда. Пинск, 2015. 4 ноября.

8. **Ускова, Т.** Через тернии к тиражам : [в Лунинецкой районной библиотеке состоялась презентация книг Николая Еленевского "Мытари и фарисеи" и "Наперсный Крест"] / Татьяна Ускова // Сельская газета. 2015. 31 октября. С. 6.
9. **Ребковец, Л.** О людях и для людей : [вышли книги Н. Еленевского "Мытари и фарисеи" и "Сердцебиение"] / Людмила Ребковец // Полесская правда. Пинск, 2015. 22 августа (№ 66). С. 11.
10. **Александрова, Н.** "Мытари и фарисеи" : [о книге прозы Николая Еленевского "Мытари и фарисеи"] / Нина Александрова // Полесская правда. Пинск, 2015. 15 августа. С. 4.
11. **Бурдыка, В.** Лунінецкая восень Мікалая Елянеўскага : [аб жыцці і творчай дзейнасці журналіста і пісьменніка Мікалая Елянеўскага] / Вячаслаў Бурдыка // Народная трыбуна. 2015. 1 мая (№ 18). С. 10.
12. **Квитинская, Л.** Певучая память от Николая Еленевского : [в одиннадцатую книгу серии "Созвучье сердец" издательского дома "Звезда" "Край мой заповедный" вошёл рассказ пинчанина Николая Еленевского "Прикрывать до конца"] / Людмила Квитинская // Полесская правда. Пинск, 2015. 8 апреля.
13. **Шчарбакова, Т.** Гімн вялікай падзякі / Тамара Шчарбакова // Пінскі веснік. 2015. 18 снежня (№ 101). С.10.
14. **Крэйдзіч, А.** Брэстчына літаратурная: пра ўсё новае і крыху пра традыцыі / Анатоль Крэйдзіч // Пінскі веснік. 2015. 4 верасня (№ 71). С. 9.
15. **Крэйдзіч, А.** Два раманы - дзве палярнасці / Анатоль Крэйдзіч // Заря. 2015. 25 июня.
16. **Крэйдзіч, А.** Падабенства - у адрозненні / Анатоль Крэйдзіч // Літаратура і мастацтва. 2015. 18 верасня (№ 37). С. 7.
17. **Вайцяхоўская, Т.** Радкі, напісаныя сэрцам : [аб новых кнігах Мікалая Елянеўскага "Сердцебиение" і "Мытари и фарисеи"] / Т. Вайцяхоўская // Лунінецкія навіны. 2015. 4 верасня. С. 5.
18. **Вайцяхоўская, Т.** "Цяплей у сэрцы і святлей наўкола ад твораў Елянеўскага Міколы..." : [прэзентацыя кніг Міколы Елянеўскага "Сердцебиение" і "Мытари и фарисеи" у Лунінецкай раённай бібліятэцы; фота] / Т. Вайцяхоўская // Лунінецкія навіны. 2015. 6 лістапада. С. 4.
19. **Ляшук, М.** Восень талентаў, або чаму журы аднагалосна прызнала пераможцай пінчанку Ганначку Елянеўскую / Марыя Ляшук // Народная трыбуна. 2015. 11 снежня (№ 50). С. 3.
20. **Мілеўская, Н.** ...3 любоўю да роднага слова / Наталля Мілеўская, фота аўтара // Полесская правда. Пинск, 2015. 9 декабря (№ 98). С.1.
21. **Томашевич, Г.** Слово, обращенное в вечность / Георгий Томашевич // Заря. 2014. 3 мая. С. 5.

22. **Памяці** сябра і калегі : 15 студзеня не стала Мікалая Елянеўскага // Полеская правда. Пинск, 2013. 23 января (№ 6). С. 4.
23. **Милевская, Н.** "Мгновенья, превращённые в вечность" : литературный вечер в районной библиотеке им. Е. Янишчиц, посвящённый памяти Николая Еленевского / Наталья Милевская // Полеская правда. Пинск, 2013. 10 апреля (№ 29). С. 1.
24. **Еленевский** Николай Васильевич (05.04.1948 - 15.01.2013) // Полеская правда. Пинск, 2013. 19 января (№ 5). С. 8.
25. **Ткачоў, В.** Яму сніліся бярозы... : успаміны пра М. Елянеўскага / Васіль Ткачоў // Літаратура і мастацтва. 2013. 22 лютага. С. 15.
26. **Макаревич, С.** О "Времени пастыря". И не только... / Светлана Макаревич // Полеская правда. Пинск, 2012. 31 марта (№ 26). С. 2.
27. **Ткачев, В.** Возвращение / Василь Ткачев // Нёман. 2011. № 11. С. 212–215.
28. **Ткачев, В.** Возвращение : Н. Еленевский и его роман-хроника «Время пастыря» / Василий Ткачев // Заря. 2011. 3 сентября.
29. **“Белой вежи”** духовный оплот : в журнале «Белая Вежа» публикуется новый роман Николая Еленевского «Наперсный крест» // Полеская правда. Пинск, 2011. 14 сентября.
30. **Локун, В. И.** Пинщина литературная : [литературно-критическая статья ; упоминается в том числе и Н. Еленевский] / Валентина Локун // Нёман. 2007. № 8. С. 139–154.
31. **Дзікавіцкая, Л.** Такі вялікі час : [Мікола Елянеўскі і яго раман-хроніка “Время пастыря”] / Любоў Дзікавіцкая // Полеская правда. Пинск, 2007. 9 июня.
32. **Брестчина** чествовала лучших журналистов : в одной из номинаций победил Николай Еленевский // Полеская правда. Пинск, 2007. 6 июня.
33. **“Диалектика журналистской души”** : издана под таким названием антология лучших публикаций областной прессы, среди авторов – Николай Еленевский // Заря. 2007. 13 октября.
34. **Локун, В.** Ещё раз о лейтенантах : краткие заметки о военной прозе Н. Еленевского / Валентина Локун // Нёман. 2005. № 9. С. 175–177.
35. **Гришковец, В.** Книга славы земли Полесской : о книге Николая Еленевского «Небесный штурмовик» / Валерий Гришковец // Полеская правда. Пинск, 2004. 14 августа.
36. **Гришковец, В.** Писательского полку прибыло : Н. Еленевский-член Союза писателей России / Валерий Гришковец // Полеская правда. Пинск, 2004. 17 апреля.
37. **Муха, Ф.** Пинчан читают и почитают в Москве / Федор Муха // Рэспубліка // 2004. 11 сакавіка.